

Schiller Vilmosné (Szül. Kohn Regina)

Ez a kép, az anyai nagymamámat, Schiller Vilmosnét ábrázolja. A képen 80 év körül lehet.

Az anyai nagymamám Schiller Vilmosné Kohn Regina, aki 1850-ben született, 16 évesen férjhez ment Csornára egy idősebb kocsmároshoz. Őt Schlesingernek hívták. Nagyanyám kitűnő háziasszony volt, és segített is neki a kocsmában, és szült neki három gyereket. Károly, Hermina és Júlia volt a nevük. A Schlesinger nagypapa korán meghalt, és nagymamám újra férjhez ment nagyapámhoz, Schiller Vilmoshoz, aki 1855-ben született Süttörön. Ő a győri malomnál dolgozott, főkönyvelő volt. A malom pénzügyi dolgait intézte. Üzleti ügyekben utazott is, pl. Boszniába. Három gyerekkel vette el nagyanyámat, és utána nagyanyám még szült hét gyereket. A második

házasságból született: Arnold, Jenő, Viktória, Lenke, Blanka, Antal, Lajos. A Schiller nagymamát 93 éves korában deportálták Győről Bergen-Belsenbe. Valahol útközben azonban meghalt. Hogy a nagyszüleimet sadhenolták-e, azt nem tudom. A Schiller nagymamát nem kellett sadhenolni, mert ő egy nagyon talpraesett ember volt, mindig tudta, hogy mit akar. Nekem az az érzésem, hogy a mamámat sem sadhenolták, de biztos vagyok benne, hogy a többi Schiller lányt viszont igen, mert egyik sem helybéli fiúval jött össze.

Nagymama egy "regényes hősnő" volt. "Mater familias", mert az egész rokonsággal igen jó kapcsolata volt. Ő volt az összekötő kapocs a családban, és szinte mindig volt nála valaki a rokonságból. Kitűnő háziasszony volt, és óriási háztartást vezetett. Nagypám nem keresett többet 60 koránál, de ő ezt a kevés pénzt a csodával határos módon be tudta osztani. Nagypám időnként meg is kérdezte tőle, hogy mi van Régi (mert a család így hívta őt), nálad egy libának három combja van? Mert annyit tálalt föl, olyan bőségesen, hogy ez mindig kérdés volt a családban, hogy ezt ő hogy csinálja. Nem tartott kóser háztartást. Nagyon jól főzött, sütött, és mindenkit mindig vendégül látott. Ez volt az élete. Az unokák, fiatalabb rokonok, akik éppen Győrben tanultak, azok mind a nagymamánál kötöttek ki, hosszabb, rövidebb időre. Ez egy átmenő ház volt tulajdonképpen. Ő volt a család krónikása. Például amikor jöttek a zsidótörvények, akkor ő mindenkiről tudta, hogy ki hol volt anyakönyvezve. Érdekes szép mély hangja volt. Nem volt igazán szép, de egy rendkívül karakteres stílusa volt. Rengeteg teát ivott, mézes cukorral. A bátyám Bandi, kiválóan tudta őt utánozni, persze mindig akkor, amikor hazament tőlünk. Olvasott is, emlékszem a Copperfield Dávidot kiolvasta, és "Dávidkának" nevezte időnként. Olvasott Dickens regényeket is. Ezekről ő mindig elbeszélgetett a Bandival. Neki egyébként nagyon jó kapcsolata volt az unokákkal. Minden lányát lebeszélte arról, hogy sok gyereket szüljön. Nagymama hozzánk mindig vonattal jött föl, és nem volt olyan alkalom, hogy meg ne ismerkedett volna valakivel. Nagyon könnyen tudott kapcsolatot teremteni. Amikor ezt mesélte nekünk, mi persze jókat szórakoztunk rajta.